

DR. DOMONKOS JÁNOS

ny. iskolaigazgató, irodalomtörténész
Budapest

Az áldozatkészség és a kötelezettségvállalás példaképei

– DR. BATTHYÁNY-STRATTMANN LÁSZLÓ (1870–1931) –

– BATTHYÁNY MÁRIA TERÉZIA (1874–1951) –

A boldoggá, majd 2003. március 23-án Rómában szentté avatott, jeles emberi, szakmai érényekkel rendelkező dr. Batthyány-Strattmann László életpályája egy darab hazai orvostörténet. Orvos, szemész. Kedves, lebilincselő modorú, szeretetreméltó egyéniség. Élhetne volna a gazdagok gondtalan életét, de ő a *szegények orvosa* szerepét választotta. Abból a Batthyány családból származott, amely évszázadokon keresztül jelen volt a magyar történelemben. A „hercegdoktor” nemcsak szemész volt. A lélek doktora is!

Felesége Coreth Mária Terézia grófnő, becenevén Misl, aki odaadó *hives* és szeretetre méltó *édesanya*, de *lebensőbb munkatárs* is volt. Férj és feleség mindent apróra megbeszéltek egymással. Házasságuk felhőtlen és boldog. Misl elkötelezett édesanyjai hivatásának tekintette nagy családjá nevelését. „Iszonyodom az olyan paptól, aki panaszkodik, mert istentiszteletet kell tartania, a tanítótól, aki sokallja a foglalkozást a diákokkal, az orvostól, akit a betegek fászasznak, de hát még az olyan asszonytól, aki jajgat, hogy gyermekei lesznek” – vallotta a feleség.

A gyermekáldást elfogadta a Batthyány házaspár: 14 gyermekük született (3 kiskorában meghalt). A gyermekek sorrendje: Ödön, Ludovika (Lili), László, Anna (Ancsi), Iván (Ivi), Blanka, József, Mária Terézia (Gitta), Ferenc és Franciska (Feri és Ciki – ikrek), Károly (Karli). A szülők minden gondolatla gyermekeik körül forgott. Törekedtek, hogy belőlük istenfélő, becsületes embert neveljenek. Amikor a férj a fásasztó, gyógyító orvosi munkanap után a családi körben megjelent, gyermekei örömmel futottak hozzá. Örült, aki először csókolhatta meg Papi kezét. Egészséges keresztény szellem létktetett egész családi életükben.

Gyermekeik inkább édesanyjuktól tartottak. Az apának, anyának megalapozott tekintélye volt. Rajongva szerették őket. Őszinte, bizalmas viszony volt a családtagok között. Egy-egy gyermekükkel mindig arról beszélgettek, ami éppen akkor érdekelte őt.

A szülők nem voltak engedékenyek. Szóvá tették még a kisebb hibákat is. A gyermekek szemrehányást többnyire anyjuktól, büntetést azonban csak apjuktól kaptak. Természetessé vált a büntetés megköszönése. Az ügy ezzel lezárult. Később sem tértek vissza rá. Üres jászolt állítottak adventben. Ebbe várták a Jézuskát.

Gyermekenként kinek-kinek baránykája volt a jászol közelében. A jobb viselkedésű gyermek baránykája közelebb került a jászolhoz, a rosszabbé pedig távolabb. Karácsony estén, aki a legjobb volt, az állt legközelebb a kis Jézuskához. A szülők a tekintélyt önzetlen szeretetből nyerték el.

Misl és László tökéletesen kiegészítették egymást. Az egymás után érkező gyermekeket Isten ajándékaként fogadták.

Az 1926-os Naplót lapozva megfigyelhető, hogyan zajlik a népes család élete, hogyan szentelik meg egymást ebben a példamutató családgyeházban. A körmendi kastély kápolnájában minden reggel szentmisét hallgat az egész család. A család életének középpontja, forrása és öröme az Eucharisztia. A család szeretetközösség: mindegyik a másik javát keresi, mindegyik a másikért; a többiekért él. Hogy hogyan történt a gyermekek hitre való nevelése, azt jól megvilágítják a következők:

„Ma föladtam a gyermekeknek a nagybőjti időre a kis önmeztagadásokat. Lacika mindennap látogasson meg egy templomot Bécsben (itt tanul). Ancsi kedves Szüzanya-képét díszítse. Ivi imádkozza nagyon áhítatosan a szentolvasót, alázatot kérve. Blanka és Józsi mindennap keresztutat végezzen. Gitta, Franci és Ciki mindjárt fölkeléskor térdelve imádkozzék egy jó szándékra. Karli, mihelyt fölébred, imádkozzék az őrzőangyalhoz.”

Férj és feleség kölcsönös szeretete az évek jártával nemhogy csökkenne, inkább ha egyáltalán lehetséges, növekszik. Misl sokszor még a családi asztalnál is megfogja ura kezét. Simogatja, megcsókolja. A férfi is csupa finom figyelmesség felesége iránt. Amikor a kis zsolozsmát mondja, és az asszony közelében van, a 128. Zsoltárnak e passzusát („Mint dúsan termő tőke, feleséged pompázik házadon belül”) mindig hangosan olvassa neki vagy meghajlással köszönti. Felesége zsolozsmás könyvébe – hihetőleg már a kórházban – bejegyzti: „Isten áldjon meg, drága szívem, ne félj, mert Ő velünk van!”